

435

USTAWA

z dnia 28 czerwca 1995 r.

o zmianie ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy.

Art. 1. W ustawie z dnia 29 grudnia 1993 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz. U. z 1994 r. Nr 1, poz. 1) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Przepisy ustawy stosuje się do pracodawcy będącego osobą fizyczną, a także do pracodawcy będącego jednostką organizacyjną, jeżeli odrębne przepisy nie wyłączają możliwości ogłoszenia jego upadłości i przewidują możliwość jego likwidacji.”;

2) w art. 3:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Niewypłacalność pracodawcy, w rozumieniu ustawy, zachodzi także w razie niezaspokojenia roszczeń pracowniczych z powodu braku środków finansowych:

1) w okolicznościach stanowiących, zgodnie z przepisami o działalności gospodarczej, podstawę do:

- a) wykreślenia z ewidencji działalności gospodarczej wpisu o podjęciu takiej działalności przez osobę fizyczną,
- b) cofnięcia koncesji na prowadzenie działalności gospodarczej,

2) przez pracodawcę, wobec którego, na podstawie odrębnych przepisów, jest prowadzone postępowanie likwidacyjne,

3) w przypadku faktycznego zaprzestania działalności przez pracodawcę.”;

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Za dzień wystąpienia niewypłacalności pracodawcy uważa się datę postanowienia sądu o ogłoszeniu upadłości, dzień uprawomocnienia się orzeczenia sądowego wydanego w okolicznościach określonych w ust. 1 pkt 2—4, dzień, w którym wystąpiły okoliczności określone w ust. 2 pkt 1 lub 3, albo dzień wszczęcia postępowania likwidacyjnego, o którym mowa w ust. 2 pkt 2.”;

3) w art. 4:

a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. W zarządzeniu o wypłacie pracownikom jednorazowego świadczenia określa się warunki jego zwrotu przez pracodawcę.”;

b) w ust. 2 na końcu kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się wyrazy „zgodnie z przepisami o rewaloryzacji emerytur i rent.”;

c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Wpłaty jednorazowego świadczenia dokonuje pracodawca określony w ust. 1, na podstawie zarządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej, zgodnie z wykazem pracowników, którym nie wypłacono wynagrodzenia, zatwierdzonym przez dyrektora wojewódzkiego urzędu pracy właściwego ze względu na siedzibę tego pracodawcy. Przepisy art. 9 i art. 10 ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio.”;

4) art. 6 otrzymuje brzmienie:

„Art. 6. 1. W razie niewypłacalności pracodawcy nie zaspokojone roszczenia pracownicze podlegają zaspokojeniu ze środków Funduszu.

2. Zaspokojeniu ze środków Funduszu podlegają należności główne z tytułu:

1) jednorazowego odszkodowania pieniężnego przysługującego na podstawie przepisów o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych pracownikowi albo członkom rodziny zmarłego pracownika,

2) wynagrodzenia za pracę,

3) przysługującego pracownikowi na podstawie powszechnie obowiązujących przepisów prawa pracy:

a) wynagrodzenia za czas nie zawinionego przez pracownika przestoju,

b) wynagrodzenia za czas zwolnienia od pracy, wynagrodzenia, o którym mowa w art. 92 Kodeksu pracy, oraz wynagrodzenia za czas innej usprawiedliwionej nieobecności w pracy,

c) świadczenia wyrównawczego przysługującego na podstawie przepisów o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych,

d) zasiłku chorobowego finansowanego ze środków na wynagrodzenia,

e) wynagrodzenia za czas urlopu wypoczynkowego,

- f) ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy należny za rok kalendarzowy, w którym ustał stosunek pracy,
- g) odszkodowania, o którym mowa w art. 36¹ § 1 Kodeksu pracy,
- h) odprawy pieniężnej przysługującej w razie rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących pracodawcy,
- i) odszkodowania, o którym mowa w art. 7a ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 1990 r. Nr 4, poz. 19, Nr 10, poz. 59 i Nr 51, poz. 298, z 1991 r. Nr 83, poz. 372, Nr 106, poz. 457 i Nr 113, poz. 491, z 1992 r. Nr 21, poz. 84 oraz z 1994 r. Nr 1, poz. 1).
3. Świadczenie wymienione w ust. 2 pkt 1 podlega zaspokojeniu, jeżeli uprawnienie do tego świadczenia powstało w okresie 3 miesięcy poprzedzających dzień wystąpienia niewypłacalności pracodawcy albo w okresie poprzedzającym ustanie stosunku pracy przypadającym w czasie nie dłuższym niż 9 miesięcy poprzedzających dzień wystąpienia niewypłacalności pracodawcy lub następujących po tym dniu.
4. Świadczenia wymienione w ust. 2 pkt 2 i pkt 3 lit. a)—d) podlegają zaspokojeniu za okres nie dłuższy niż 3 miesiące poprzedzające dzień wystąpienia niewypłacalności pracodawcy albo za okres nie dłuższy niż 3 miesiące poprzedzające ustanie stosunku pracy, jeżeli ustanie stosunku pracy przypada w czasie nie dłuższym niż 6 miesięcy poprzedzających dzień wystąpienia niewypłacalności pracodawcy lub w czasie nie dłuższym niż 9 miesięcy następujących po tym dniu.
5. Świadczenie wymienione w ust. 2 pkt 3 lit. e) podlega zaspokojeniu, jeżeli urlop wypoczynkowy został wykorzystany przez pracownika w okresie nie dłuższym niż 9 miesięcy poprzedzających dzień wystąpienia niewypłacalności pracodawcy lub w okresie nie dłuższym niż 9 miesięcy poprzedzających ustanie stosunku pracy, jeżeli okres ten przypada po dniu wystąpienia niewypłacalności pracodawcy.
6. Świadczenia wymienione w ust. 2 pkt 3 lit. f)—i) podlegają zaspokojeniu, jeżeli ustanie stosunku pracy nastąpiło w okresie nie dłuższym niż 9 miesięcy poprzedzających dzień wystąpienia niewypłacalności pracodawcy lub w okresie nie dłuższym niż 9 miesięcy następujących po tym dniu.
7. Świadczenia, o których mowa w ust. 2, podlegają zaspokojeniu także w przypadku, gdy uprawnienie do tych świadczeń powstanie w dniu wystąpienia niewypłacalności pracodawcy lub w dniu ustania stosunku pracy.”;
- 5) po art. 6 dodaje się art. 6a i 6b w brzmieniu:
- „Art. 6a. 1. Świadczenie, o którym mowa w art. 6 ust. 2 pkt 1, podlega zaspokojeniu z Funduszu w pełnej wysokości.
2. Przy wypłacie należności z tytułu świadczeń określonych w art. 6 ust. 2 pkt 2 i pkt 3 lit. a)—e) — ich łączna kwota za okres jednego miesiąca nie może przekraczać przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, o którym mowa w art. 4 ust. 2.
3. Wypłata należności z tytułu świadczenia określonego w art. 6 ust. 2 pkt 3 lit. f) nie może przekraczać kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, o którym mowa w art. 4 ust. 2.
4. Wypłata należności z tytułu świadczeń określonych w art. 6 ust. 2 pkt 3 lit. g)—i) nie może przekraczać dla każdej z tych należności kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, o którym mowa w art. 4 ust. 2, lub jego wielokrotności, w przypadku gdy wymiar danego świadczenia stanowi wielokrotność wynagrodzenia stanowiącego podstawę do jego ustalenia.
- Art. 6b. Minister Pracy i Polityki Socjalnej w uzgodnieniu z Radą Funduszu może rozszerzyć, w drodze rozporządzenia, zakres świadczeń pracowniczych podlegających zaspokojeniu ze środków Funduszu oraz wydłużyć okres, za który wypłaca się świadczenia z Funduszu, a także podnieść maksymalną wysokość tych świadczeń.”;
- 6) w art. 7:
- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. W ciągu jednego miesiąca od dnia wystąpienia niewypłacalności pracodawcy, pracodawca, syndyk, likwidator lub inna osoba sprawująca zarząd majątkiem pracodawcy sporządza zbiorczy wykaz nie zaspokojonych roszczeń pracowniczych, zwany dalej „wykazem”, określając osoby uprawnione, o których mowa w art. 5, oraz rodzaje i wysokość należnych im świadczeń podlegających zaspokojeniu ze środków Funduszu. Wykaz obejmuje świadczenia podlegające zaspokojeniu ze środków Funduszu z okresów poprzedzających dzień wystąpienia niewypłacalności pracodawcy.”.
- b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a i 1b w brzmieniu:
- „1a. Jeżeli zaspokojeniu ze środków Funduszu podlegają świadczenia z okresów następujących po dniu wystąpienia niewypłacalności pracodawcy, podmiot określony w ust. 1 sporządza niezwłocznie, po ustaniu stosunku pracy osób uprawnionych, wykazy uzupełniające; wykazy obejmują wskazanie tych osób oraz rodzaje i wysokość należnych im świadczeń.
- 1b. Wykaz i wykazy uzupełniające przekazuje się dyrektorowi wojewódzkiego urzędu pracy, o którym mowa w ust. 2.”.

- c) ust. 2 otrzymuje brzmienie:
 „2. Dyrektor wojewódzkiego urzędu pracy właściwego ze względu na siedzibę niewypłacalnego pracodawcy, po stwierdzeniu zgodności wykazu lub wykazu uzupełniającego z przepisami ustawy, przekazuje niezwłocznie odpowiednie środki finansowe podmiotowi określone w ust. 1, który wypłaca uprawnionym osobom świadczenia przewidziane w ustawie.”
- d) ust. 3 otrzymuje brzmienie:
 „3. Wypłata świadczeń pracowniczych może nastąpić także na podstawie wniosku zgłoszonego przez uprawnioną osobę dyrektorowi wojewódzkiego urzędu pracy. Wniosek składa się w ciągu dwóch tygodni po upływie terminów przewidzianych do złożenia wykazu lub wykazu uzupełniającego, o których mowa w ust. 1 i 1a. Wypłaty dokonuje dyrektor wojewódzkiego urzędu pracy niezwłocznie po stwierdzeniu, że wniosek obejmuje roszczenia podlegające zaspokojeniu ze środków Funduszu.”
- e) w ust. 4 na końcu kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się wyrazy „z wyjątkiem przepisów dotyczących wydawania decyzji i postanowień.”
- 7) w art. 8 w ust. 1 wyrazy „w art. 7 ust. 1 i 3” zastępuje się wyrazami „w art. 7 ust. 1, 1a i 3”, a wyrazy „kierownik wojewódzkiego urzędu pracy” zastępuje się wyrazami „dyrektor wojewódzkiego urzędu pracy”;
- 8) w art. 10 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:
 „3. Fundusz może określić warunki zwrotu wypłaconych świadczeń, a także odstąpić w całości lub w części od dochodzenia zwrotu wypłaconych świadczeń, jeżeli ich zwrot w całości lub w znacznej części jest niemożliwy lub jest związany z poniesieniem kosztów znacznie przewyższających wysokość dochodzonej kwoty.”
- 9) w art. 11 wyrazy „w art. 7 ust. 1 i 3” zastępuje się wyrazami „w art. 7 ust. 1, 1a i 3”;
- 10) w art. 12:
 a) w ust. 3 wyrazy „kierownik Urzędu Pracy” zastępuje się wyrazami „Prezes Krajowego Urzędu Pracy”,
 b) w ust. 4 wyrazy „kierownik Urzędu Pracy i kierownicy wojewódzkich urzędów pracy” zastępuje się wyrazami „Prezes Krajowego Urzędu Pracy i dyrektorzy wojewódzkich urzędów pracy”,
 c) ust. 6 otrzymuje brzmienie:
 „6. Koszty obsługi Funduszu obciążają środki finansowe Funduszu, z wyjątkiem kosztów związanych z zatrudnieniem pracowników Krajowego Urzędu Pracy i wojewódzkich urzędów pracy zatrudnionych bezpośrednio przy obsłudze Funduszu, które obciążają budżet Krajowego Urzędu Pracy. Koszty poboru składek na Fundusz obciążają ten Fundusz i są zwracane Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych w wysokości 0,5% przypisu składek na Fundusz.”
- 11) w art. 13:
 a) w pkt 2 na końcu dodaje się wyrazy „oraz ich równowartość w nieruchomościach i związanych z nimi prawach przejętych przez Fundusz za nie spłacone w terminie wierzytelności Funduszu z tytułu wypłaconych świadczeń oraz ustanowionych zabezpieczeń”,
 b) po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:
 „2a) dodatnia różnica wartości ze sprzedaży nieruchomości i praw z nią związanych i jej równowartości, o której mowa w pkt 2,”;
- 12) w art. 14 w ust. 1 na końcu dodaje się wyrazy „oraz na pokrycie kosztów, o których mowa w art. 12 ust. 6.”;
- 13) w art. 15 w ust. 2 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:
 „1a) rozpatrywanie wniosków dyrektorów wojewódzkich urzędów pracy w sprawach, o których mowa w art. 10 ust. 3,”;
- 14) art. 16 otrzymuje brzmienie:
 „Art. 16. 1. Pracodawca jest obowiązany zwolnić od pracy zawodowej pracownika będącego członkiem Rady Funduszu w celu wzięcia udziału w pracach tej Rady.
 2. Za udział w pracach Rady Funduszu członkowi tej Rady przysługuje miesięczne wynagrodzenie w wysokości najniższego wynagrodzenia pracowników, ustalanego przez Ministra Pracy i Polityki Socjalnej na podstawie Kodeksu pracy.”
- 15) w art. 17 ust. 3 otrzymuje brzmienie:
 „3. Pracodawca niewypłacalny w rozumieniu art. 3 ust. 1, a także zakłady pracy chronionej określone w odrębnych przepisach — nie mają obowiązku opłacania składki na Fundusz.”;
- 16) w art. 18 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:
 „3. Jeżeli wysokość składki na Fundusz nie została określona na podstawie ust. 2, wysokość składki wynosi 0,5% podstawy jej wymiaru.”;
- 17) po art. 18 dodaje się art. 18a w brzmieniu:
 „Art. 18a. Obowiązek opłacania składki na Fundusz może być zawieszony na określony czas. Przepisy art. 18 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.”;
- 18) skreśla się art. 21;
- 19) skreśla się art. 26.
- Art. 2.** 1. W okresie do dnia 31 grudnia 1997 r. osoba, o której mowa w art. 5 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, zwanej dalej w niniejszym artykule „ustawą”, może wystąpić do dyrektora wojewódzkiego urzędu pracy, określonego w art. 7 ust. 2 ustawy, z pisemnym wnioskiem o wypłatę świadczeń pracowniczych wskazanych w art. 6 ustawy, jeżeli nie zostały one zaspokojone przez niewypłacalnego pracodawcę.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, powinien zawierać określenie niewypłacalnego pracodawcy oraz rodzaje i wysokość nie zaspokojonych świadczeń pracowniczych, zgodnie z art. 6 ustawy. Do wniosku należy dołączyć prawomocne orzeczenie sądowe zasądzające na rzecz uprawnionej osoby należność z tytułu świadczenia pracowniczego określonego w art. 6 ustawy i dokumenty potwierdzające przeprowadzenie bezskutecznego postępowania zmierzającego do wyegzekwowania zasądzonej należności albo dokumenty potwierdzające niezaspokojenie świadczenia pracowniczego w postępowaniu likwidacyjnym lub upadłościowym prowadzonym wobec niewypłacalnego pracodawcy.
3. Przepis ust. 1 ma zastosowanie do świadczeń pracowniczych wymienionych w art. 6 ustawy, jeżeli uprawnienie do danego świadczenia powstało w okresie od dnia 21 marca 1990 r. do dnia, w którym świadczenie to może być zaspokojone ze środków Funduszu na podstawie niniejszej

ustawy, a nie mogło być zaspokojone zgodnie z przepisami ustawy lub rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 11 stycznia 1995 r. w sprawie rozszerzenia zakresu świadczeń pracowniczych podlegających zaspokojeniu ze środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (Dz. U. Nr 7, poz. 35).

4. Przy realizacji wniosku o wypłatę świadczeń pracowniczych w okolicznościach określonych w ust. 1 i 3 Fundusz wypłaca kwotę odpowiadającą kwocie należności głównej świadczenia pracowniczego, zwaloryzowaną w stosunku do przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z kwartału poprzedzającego kwartał, w którym następuje wypłata tego świadczenia z Funduszu, ogłaszanego dla celów rewaloryzacji emerytur i rent przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”. Wskaźnik waloryzacji stanowi stosunek procentowy między kwotą należności głównej nie zaspokojonego świadczenia a kwotą przeciętnego wynagrodzenia w kwartale, w którym świadczenie było wymagalne.

5. Przy realizacji wniosku o wypłatę świadczeń pracowniczych w okolicznościach określonych w ust. 1 i 3 przepisy art. 6a, art. 7 ust. 3 i 4, art. 8 i 9 ustawy stosuje się odpowiednio; przepisy art. 10 ustawy stosuje się odpowiednio, jeżeli w dniu wypłaty z Funduszu świadczenie pracownicze nie było przedawnione.

6. Minister Pracy i Polityki Socjalnej określi w drodze rozporządzenia wzór wniosku, o którym mowa w ust. 2, oraz szczegółowy tryb postępowania związany z dokonywaniem wypłat świadczeń pracowniczych.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 1 pkt 9 i art. 2 ust. 6, które wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, oraz art. 1 pkt 16, który wchodzi w życie z dniem 1 marca 1996 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *L. Wałęsa*